

>DE >EN >PL

Querfurt, Stadtkirche St. Lamperti

Wilhelm Rühlmann, 1891

1. Manual Principal 16'; Bordun 16'; Principal 8'; Gedackt 8'; Hohlflöte 8'; Gambe 8';
Octave 4'; Flauto harm 4'; Octave 2'; Cornett 3fach; Mixtur 4fach; Trompete 8'

2. Manual (Schwellwerk) Lieblich Gedackt 16'; Geigenprincipal 8'; Lieblich Gedackt 8';
Flauto traverso 8'; Salicional 8'; Vox celesta 8'; Rohrflöte 4'; Fugara 4'; Nassat 2 2/3';
Waldflöte 2'; Oboe 8'

Pedal Subbass 16'; Violon 16'; Quintbass 10 2/3'; Principalbass 8'; Gedacktbass 8';
Cello 8'; Posaune 16'

Spielhilfen Pedalcoppel I; Manualcoppel; Auslöser | p | mf | f | Tutti | Pianopedal

Die Querfurter Orgel wurde 1891 als Op. 122 von der Zörbiger Orgelbauanstalt Wilhelm Rühlmann mit dem damals neuen Spielsystem der pneumatischen Kastenlade erbaut. Rühlmann, der nach seiner Ausbildung sechs Jahre bei dem Weißenfelder Orgelbauer Friedrich Ladegast arbeitete, war ein exzellenter Handwerker mit ausgeprägtem Geschäftssinn. Er wendete sich 1887, in der Zeit von Industrialisierung und technischem Fortschritt, ausschließlich der Herstellung pneumatischer Orgeln zu. Seine Werkstatt war ähnlich einer Manufaktur organisiert. Die Serienproduktion bestimmter Baugruppen und Kleinteile der Röhrenpneumatik erhöhte die Produktivität der Orgelfertigung. Eine hohe handwerkliche Qualität seiner Werke macht die Instrumente bis heute sehr wertvoll. Sein innovatives Denken bei der Konstruktion und Fertigung der unterschiedlichen pneumatischen Systeme ist konsequent modern, vergleichbar mit den Orgelbauern Röver oder Walcker. Während andere zeitgenössische Orgelbauer konstruktiv noch mechanisch dachten, aber versuchten nach neuester Mode pneumatisch zu bauen, hat sich Rühlmann von dieser Denkweise vollständig gelöst. Die Intonation und Stimmung der Rühlmann-Orgeln sind nicht nur durch die moderne Registerkanzellenbauweise sehr stabil, auch die Kernstichintonation (zu dieser Zeit gängige Intonieretechnik) trägt wesentlich zur Langlebigkeit und tonalen Stabilität bei. Im Allgemeinen gilt der Klang der Rühlmann-Orgeln als „männlich-herb“ (Zitat von Organist Christian Schmidt).

Es gibt eine Vielzahl an 8'-Grundstimmen in unterschiedlichsten Klangabstufungen, angefangen bei der zarten Flauto traverso 8' aus Holz im Oberwerk, bis hin zum herben Prinzipal 8' im Hauptwerk. Doch nicht nur das technische Innenleben und der Klang, überzeugen, sondern auch das Gehäuse der Querfurter Orgel ist architektonisch beeindruckend. Der Prospekt ist im „englischen“ (neugotischen) Stil erbaut, welchen man an den gehäuseüberragenden Prospekt Pfeifen der Rundtürme erkennt. Der ungewöhnlich kleine Spieltisch ist ergonomisch und ästhetisch ansprechend gestaltet. Es macht viel Freude, diese Orgel zu spielen. Das Instrument wurde 1994 durch die Firma Schuke aus Potsdam restauriert.

Sie hören folgende Stücke::

Gustav Merkel (1827 – 1885) – Trio Op. 39 Nr. 1

Max Reger (1873 – 1916) – Introduction und Passacaglia d-Moll WoO IV/6

(Orgel: Mirosława Cieslak)

Möchten Sie die Orgel selbst spielen? Haben Sie Interesse an mehreren Aufnahmen oder dem musikalischen Leben in der Gemeinde? Dann setzen Sie sich mit dem Kirchspielbüro oder der Kantorin in Verbindung: <https://evkirchspielquerfurt.de/Kontakt.html>

>DE >EN >PL

Querfurt, City Church of St. Lambert

Wilhelm Rühlmann, 1891

1. Manual Principal 16'; Bordun 16'; Principal 8'; Gedackt 8'; Hohlflöte 8'; Gambe 8';
Octave 4'; Flauto harm 4'; Octave 2'; Cornett 3fach; Mixtur 4fach; Trompete 8'

2. Manual (Schwellwerk) Lieblich Gedackt 16'; Geigenprincipal 8'; Lieblich Gedackt 8';
Flauto traverso 8'; Salicional 8'; Vox celesta 8'; Rohrflöte 4'; Fugara 4'; Nassat 2 2/3';
Waldflöte 2'; Oboe 8'

Pedal Subbass 16'; Violon 16'; Quintbass 10 2/3'; Principalbass 8'; Gedacktbass 8';
Cello 8'; Posaune 16'

Spielhilfen Pedalcoppel I; Manualcoppel; Auslöser | p | mf | f | Tutti | Pianopedal

The Querfurt Organ, Opus 122, was built in 1891 by the Wilhelm Rühlmann Zörbig Organ Building Company. Rühlmann built it with a pneumatic unit-chest, which was a new system of that time period. After completing his education, he worked 6 years with the organ builder Friedrich Ladegast in Weißenfels. Rühlmann was an excellent tradesman with great skills in business. In 1887, in the time of industrialization and technical development, he turned to producing pneumatic organs. His workshop was organized like a big factory. The use of series production for parts of organs and tiny parts of the tubular pneumatic action resulted in high productivity of the organs. The high quality of his work makes his instruments very valuable to this day. Compared to such organ builders like Röver or Walcker, Rühlmann's innovative thinking for construction and production of different pneumatic systems was quite modern. While other organ builders of that time period thought mechanically in their construction while trying to follow the new pneumatic trend, Rühlmann was able to be free from that old way of thinking. The intonation and the tune of the Rühlmann organ are very stable not only because of the modern building techniques of the stop chest but also because of the voicing with nicking (in that period of time, very common technique of intonation) used to help keep the tonal stability. In general, the sound of Rühlmann organs is seen as "male-sharp" (quotation from the organist, Christian Schmidt). They have many 8' fundamental stops in variance of the sound, starting with a wooden Flauto Traverso 8'

in Oberwerk and ending with the sharp Principal 8' in Hauptwerk. Not only are the technical aspects of the sounds of that organ impressive; but the case of the Querfurt organ is also architecturally astounding. The façade of the organ is built in an English New Gothic style where the pipes behind the wooden face are taller than the wood itself. The pipes on each side of the organ are situated in a round formation. The quite small console is ergonomic and aesthetically done very well. It brings joy to anyone who plays this organ. The organ was restored in 1994 by the Schuke Company from Potsdam.

On the recording, you are listening to the following compositions:

Gustav Merkel (1827-1885) – Trio op. 39 no. 1

Max Reger (1873-1916) – Introdution and Passacaglia in D Minor WoO IV/6

(Organ: Mirosława Cieslak)

Would you like to play that organ yourself? Are you interested in more recordings or music life in the parish? Don not hesitate to contact the parish office (Kirchspielbüro) or the music director (Kantorin):
<https://evkirchspielquerfurt.de/Kontakt.html>

PRÉLUDE | ORGELINFO

>DE >EN >PL

Kwerfurt, Kosciół Farny w. Lamberta

Wilhelm Rühlmann, 1891

1. Manual Principal 16'; Bordun 16'; Principal 8'; Gedackt 8'; Hohlflöte 8'; Gambe 8';

Octave 4'; Flauto harm 4'; Octave 2'; Cornett 3fach; Mixtur 4fach; Trompete 8'

2. Manual (Schwellwerk) Lieblich Gedackt 16'; Geigenprincipal 8'; Lieblich Gedackt 8';

Flauto traverso 8'; Salicional 8'; Vox celesta 8'; Rohrflöte 4'; Fugara 4'; Nassat 2 2/3';

Waldflöte 2'; Oboe 8'

Pedal Subbass 16'; Violon 16'; Quintbass 10 2/3'; Principalbass 8'; Gedacktbass 8';

Cello 8'; Posaune 16'

Spielhilfen Pedalcoppel I; Manualcoppel; Auslöser | p | mf | f | Tutti | Pianopedal

Organy w Kwerfurcie powstały w roku 1891 jako op. 122 firmy organmistrzowskiej Wilhelma Rühlmanna z Zörbig. Konstrukcja instrumentu opiera się o nowy wówczas system z pneumatycznymi wiatrownicami skrzyniową. Rühlmann, który po zakończeniu edukacji pracował przez 6 lat u Friedricha Ladegasta w Weißenfels, był znakomitym rzemieślnikiem z wyraźnym yłk do interesów. Już w roku 1887, w czasie postępującej industrializacji i technicznego postępu, organmistrz ten zwrócił się w stronę budowy organów pneumatycznych. Produkcja seryjna elementów konstrukcyjnych organów przyczyniła się do zwiększenia wydajności firmy. Wysoka jakość techniczna tworzonych części instrumentów sprawiła, iż organy Rühlmanna są do dzisiaj bardzo wartościowe. Konsekwentne innowacyjne myślenie organmistrza w zakresie konstrukcji i produkcji stawia go w jednym rzędzie z organmistrzami takimi jak Röver czy Walcker. Podczas gdy wielu innych ówczesnych budowniczych organów myślało kategoriami traktury mechanicznej, jednocześnie nie usuwając już modnej wówczas traktury pneumatycznej, Rühlmann od egnał się zupełnie od historycznych rozwiązań. Intonacja oraz strój jego organów są bardzo stabilne, co zostało osiągnięte przez innowacyjny sposób budowania kanceli rejestrowych oraz specyficzny sposób intonacji. Z punktu widzenia brzmienia, dzieła Rühlmanna posiadają dźwięki „miski i ostre” – jak to sformułował organista Christian Schmidt. Instrument w Kwerfurcie charakteryzuje się dużą liczbą 8-stopowych głosów podstawowych o różnych odcieniach barwowych,

począwszy od miękkiego drewnianego Flauto traverso 8' w Oberwerku, skończywszy na ostrym Prinzipal 8' w Hauptwerku. Ale nie tylko brzmienie oraz techniczna konstrukcja instrumentu w Querfurcie zachwyca. Również neogotycki prospekt, zaokrąglone wieże pedałów oraz piękny i zarazem ergonomiczny stoł gry robi niezapomniane wrażenie. Organy zostały odrestaurowane przez firmę Schuke z Poczdamu w roku 1994.

Na nagraniu zarejestrowano następujące utwory:

Gustav Merkel (1827-1885) – Trio op. 39 nr 1

Max Reger (1873-1916) – Introdukcja i Passacaglia d-moll WoO IV/6

(Organy: Mirosława Cielak)

Chcieliby Państwo osobiście zagrać na tych organach? Są Państwo zainteresowani innymi nagraniami lub życiem muzycznym parafii? Prosimy o kontakt z biurem parafialnym (Kirchspielbüro) lub panią kantor (Kantorin): <https://evkirchspielquerfurt.de/Kontakt.html>